

Sygn. akt: III AUa 2591/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Maria Padarewska - Hajn

Sędziowie: SSA Dorota Rzeźniowiecka

SSA Beata Michalska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 3 października 2014 r. w Łodzi

sprawy **K. C.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.**

o odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń i o zwrot nienależnie pobranego świadczenia,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 24 września 2013 r., sygn. akt: V U 185/13;

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 2591/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 grudnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. dokonał miesięcznego rozliczenia renty w roku rozliczeniowym od 1 stycznia do 31 grudnia 2011r. i zobowiązał K. C. do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 2.132,72 zł. na podstawie art. 103-105, art. 127 oraz art. 138-140, art. 141 ust. 1-3 oraz art. 142-144 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) i rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 22 lipca 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad zawieszania lub zmniejszania emerytury i renty (Dz.U. Nr 58, poz. 290 ze zm.) oraz ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r. Nr 1442 ze zm.). Kolejną decyzją z 3 stycznia 2013r. Zakład stwierdził, że nie odstępuje od żądania zwrotu od K. C. nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2011r. wraz z kosztami upomnienia w łącznej kwocie 10.832,16 zł.

K. C. 27 stycznia 2013r. odwołał się od decyzji z 21 grudnia 2012r. , wskazując, że organ rentowy nieprawidłowo rozliczył emeryturę, tzn. przyjął przychody wypłacane w danym miesiącu, a nie przychody osiągnięte za dany miesiąc , co w konsekwencji spowodowało brak wypłaty renty za wrzesień 2011 roku. Do odwołania załączył własne rozliczenie. Podniósł również, że nie jest wiadomym, czy kwota graniczna odnosi się do przychodu czy do dochodu. Następnie

ubezpieczony 31 stycznia 2013r. złożył odwołanie od decyzji z 3 stycznia 2013r., wnosząc o jej zmianę i umorzenie należności. W uzasadnieniu wnioskodawca powołał się na swoją złą sytuację majątkową, w jakiej obecnie się znajduje.

Organ rentowy wnosił o oddalenie obu odwołań. Postanowieniem z 21 marca 2013r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim połączył obydwie sprawy do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Wyrokiem z 24 września 2013r., w sprawie o sygn.akt VU 185/13, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim oddalił odwołania.

Orzeczenie zapadło po następujących ustaleniach faktycznych i prawnych:

Wnioskodawca K. C. uprawniony był w okresie od 1 czerwca 1998r. do 31 grudnia 2011r. do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Ostatnio na okres od 1 sierpnia 2010r. do 31 grudnia 2011r. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy zostało mu przyznane decyzją z dnia 15 grudnia 2011r., wykonującą prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 18 października 2011r. Wysokość renty w okresie do 28 lutego 2011r. ustalona została na kwotę 897,22 zł., a od dnia 1 marca 2011r. na kwotę 925,03 zł.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, K. C. był zatrudniony w (...) spółce z o.o. w S. w okresie od 17 listopada 2008r. do 21 sierpnia 2011r. na stanowisku pracownika fizycznego a od 28 listopada 2011r. do 31 sierpnia 2012r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w O. na stanowisku operatora sprzętu ciężkiego. Wnioskodawca, będąc zatrudnionym w (...) spółce z o.o. w okresie od 3 do 31 stycznia 2011r., od 1 do 28 lutego 2011r., od 9 do 31 maja 2011r., od 1 do 6 czerwca 2011r. oraz od 1 do 21 sierpnia 2011r. przebywał na zwolnieniu lekarskim. Pracodawca wypłacił wynagrodzenie chorobowe w lutym i marcu, następnie zasiłek chorobowy w czerwcu, lipcu i wrześniu, a ponadto ZUS za okres od 22 sierpnia do 19 grudnia 2011r. wypłacił zasiłek chorobowy po ustaniu zatrudnienia. Przychód uzyskany przez wnioskodawcę z tytułu zasiłku chorobowego wyniósł: w czerwcu 2011r.- 2.841,42 zł., w lipcu 2011r. – 741,24 zł., wrześniu 2011r. – 2.594,34 zł.

Świadczenie rentowe wypłacane wnioskodawcy w 2011r. zostało zmniejszone o kwotę bazową wynoszącą w styczniu i lutym - 366,53zł. (M.P.z 2010r. Nr 10 poz. 110), w lutym, marcu, kwietniu, maju, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu - 377,89 zł. (M.P. z 2011 r. Nr 15 poz. 162) tj. łącznie o 4.511.96 zł.

Kwoty 366,53 zł. i 377,89 zł. są to kwoty maksymalnych zmniejszeń emerytur i rent w razie osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, nie wyższej jednak niż 130 % tego wynagrodzenia, a ogłaszane w Komunikacie Prezesa ZUS.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, z tytułu zatrudnienia w (...) spółce z o.o. wnioskodawca w 2011r. osiągnął przychód (wynagrodzenie brutto):

- w styczniu 2011 r. - 5.840,00 zł.,
- w lutym 2011 r. – 0 zł (+ 3.582,66 zł. wynagrodzenia chorobowego),
- w marcu 2011 r. – 0 zł (+3.459,12 zł. wynagrodzenia chorobowego),
- w kwietniu 2011 r. - 8.840.00 zł.,
- w maju 2011 r. - 7.830,00 zł.,
- w czerwcu 2011 r. -875,76 zł (+ 2,841,42 zł wynagrodzenia chorobowego),
- w lipcu 2011 r. – 5.080,00 zł. (+ 741,24 zł wynagrodzenia chorobowego),
- w sierpniu 2011 r. – 8.179,76 zł.,

- we wrześniu 2011 r. - 8.453,12 zł (+ 2.594,34 zł wynagrodzenia chorobowego),

Z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w O. wnioskodawca w 2011 i 2012 roku osiągnął przychód:

-w grudniu 2011 roku 112 złotych,

- w styczniu 2012 roku 7.390,80 złotych

- w lutym 2012 roku 8.307,60 złotych,

- w marcu 2012 r. – 9.486,89 złotych,

- w kwietniu 2012 r. 7.744,84 złote,

- w maju 2012 roku 7.924,94 złote (+987,20 złotych świadczenia chorobowego)

- w czerwcu 2012 roku 0 złotych (6.120,64 zł świadczenia chorobowego) ,

- w lipcu 2012 roku 117,53 złotych(+5.725,76 złotych świadczenia chorobowego),

- w sierpniu 2012 roku 10.436,70 złotych,

- we wrześniu 2012 roku 8.886,42 złotych (+1.184,64 świadczenie chorobowe).

W styczniu 2011r. wnioskodawca osiągnął przychód w kwocie 5.849,00 zł. przekraczający wyższą kwotę graniczną tj. 4.164,00 zł (MP z 2010r, nr 89, poz. 1039), co spowodowało obowiązek zwrotu całego należnego świadczenia rentowego w kwocie 897,22 złotych. Skoro zatem świadczenie było zmniejszone o kwotę 366,53 zł., to kwota nienależnie pobranego świadczenia wynosi 530,69 zł. W kwietniu 2011r. osiągnął przychód w kwocie 8.840,00 zł. przekraczający wyższą kwotę graniczną tj. 4469,70 zł. (MP z 2011r, nr 15, poz. 163) co spowodowało obowiązek zwrotu całego należnego świadczenia rentowego w kwocie 925,03 złotych. Skoro zatem świadczenie wnioskodawcy było zmniejszone o 377,89 zł., to kwota nienależnego świadczenia wynosi 547,14 zł. W maju 2011r. wnioskodawca osiągnął przychód w kwocie 7.830.40 zł. przekraczający wyższą kwotę graniczną tj. 4.469,70 zł., (MP z 2011r, nr 15, poz. 163), co spowodowało obowiązek zwrotu całego należnego świadczenia rentowego w kwocie 925,03 złotych. Skoro zatem świadczenie było zmniejszone o 377,89 zł., to kwota nienależnie pobranego świadczenia wynosi 547,14 zł. W lipcu 2011r. wnioskodawca osiągnął przychód w kwocie 5.821,24 zł. przekraczający wyższą kwotę graniczną wynoszącą 4.506,30 zł. (MP z 2011r, nr 42, poz. 466), co spowodowało obowiązek zwrotu całego należnego świadczenia rentowego w kwocie 925,03 złotych. Skoro zatem świadczenie było zmniejszone o 377,89 zł. to kwota nienależnie pobranego świadczenia wynosi 547,14 zł. W sierpniu 2011r. wnioskodawca osiągnął przychód w kwocie 8.179,76 przekraczający wyższą kwotę graniczną wynoszącą 4.506,30 zł. (MP z 2011r, nr 42, poz. 466) co spowodowało obowiązek zwrotu całego należnego świadczenia rentowego w kwocie 925,03 złotych. Skoro zatem świadczenie było zmniejszone o 377,89 zł., to kwota nienależnie pobranego świadczenia wynosi 547,14 zł. We wrześniu 2011r. wnioskodawca osiągnął przychód w kwocie 11.047,46 zł. przekraczając wyższą kwotę graniczną wynoszącą 4.440,80 zł. (MP z 2011r, nr 77, poz. 768) co spowodowało obowiązek zwrotu całego należnego świadczenia rentowego w kwocie 925,03 złotych. Skoro zatem świadczenie było zmniejszone o 377,89 zł., to kwota nienależnie pobranego świadczenia wynosi 547,14 zł.

W miesiącach lutym, marcu i czerwcu 2011r. wnioskodawca osiągnął przychody przekraczające 70 % przeciętnego wynagrodzenia, a nie przekraczające wyższej kwoty granicznej tj. 130% przeciętnego wynagrodzenia. Świadczenie wnioskodawcy w tych miesiącach zostało zmniejszone o kwoty bazowe, to świadczenie rentowe wypłacone wnioskodawcy jest należne. W październiku i listopadzie 2011r. wnioskodawca nie osiągnął przychodu, to świadczenie rentowe w kwocie 925,03 zł. + 925,03 zł jest należne wnioskodawcy, a zatem kwota potrącenia 377,89 zł. + 377,89 zł. podlega zwrotowi przez ZUS. W grudniu 2011r. wnioskodawca osiągnął przychód w kwocie 112,00 zł., który nie spowodował zmniejszenia świadczenia, to kwota 377,89 zł. podlega zwrotowi przez ZUS. Łączna wysokość zwrotu

nienależnie pobranych świadczeń rentowych wynosi 2.132,72 zł. (3.266,39 zł., tj. kwota nienależnie pobranych świadczeń – 1.133,67 zł tj. kwota podlegająca zwrotowi przez ZUS).

Rozliczając rentę w związku z osiąganym przychodem Zakład dokonuje rozliczenia miesięcznego i rocznego. Do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń przyjmowana jest wersja korzystniejsza dla świadczeniobiorcy. W dniu 20 grudnia 2012 r. organ rentowy ujawnił w stosunku do wnioskodawcy nadpłatę renty z tytułu częściowej niezdolności za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011r. w kwocie 2.132,72 zł. z powodu osiągnięcia przychodu powodującego zawieszenie lub zmniejszenie świadczenia.

Decyzją z 19 grudnia 2011r. Zakład dokonał miesięcznego rozliczenia renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za rok 2010 i zobowiązał wnioskodawcę do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia w kwocie 5.163,35 zł. z uwagi na wysokość wynagrodzenia uzyskanego w (...) spółce z o.o. Odwołanie wnioskodawcy od tej decyzji zostało przez Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wyrokiem z 23 kwietnia 2012r. oddalone, a zawarty w odwołaniu wniosek o umorzenie należności oraz wnioski o zwrot należności zostały przekazane do organu rentowego celem merytorycznego rozpoznania. Apelacja wnioskodawcy od powyższego wyroku została przez Sąd Apelacyjny w Łodzi wyrokiem z dnia 12 lutego 2013 roku w sprawie sygn. III AUa 1032/12, oddalona.

Jak ustalił Sąd Okręgowy, K. C. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z pełnoletnim synem, pełnoletnią córką i dwójką jej małoletnich dzieci. Mieszkają domu, który obecnie nie ma uregulowanego stanu prawnego, tzn. wnioskodawca wystąpił z wnioskiem o zasiedzenie prawa własności tego domu. Wnioskodawca nie posiada majątku ruchomego oraz nieruchomości. Nie ma również żadnych oszczędności. Obecnie nie pracuje, utrzymuje się z prac dorywczych. W latach 2008- 2011 wnioskodawca pracował jako pracownik fizyczny oraz w swoim zawodzie tj. jako operator sprzętu ciężkiego. Wówczas to zaciągnął kredyt w wysokości 50.000 zł. przeznaczony na spłatę innych zobowiązań. Wnioskodawca nie korzysta obecnie z pomocy społecznej. Syn wnioskodawcy ma 34 lat, z zawodu jest inżynierem informatykiem. Nie pracuje.

W uzasadnieniu stanu prawnego Sąd Okręgowy powołał art. 84 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.) , w myśl którego osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Nadto powołano art. 84 ust. 8 u.s.u.s., zgodnie z którym Zakład może odstąpić od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin ich płatności albo rozłożyć je na raty, jeżeli: zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności (...). Sąd Okręgowy zauważył, że pojęcie okoliczności „szczególnie uzasadnionych" oznacza, że przypadki jego zastosowania winny mieć charakter wyjątkowy, a sam przepis art. 84 ust. 8 ustawy nie powinien być interpretowany rozszerzająco. W ocenie Sądu Okręgowego w okolicznościach niniejszej sprawy materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, że sytuacja rodzinna, finansowa, czy zdrowotna wnioskodawcy zarówno na datę wydania decyzji, jak i obecnie, wskazuje na zaistnienie szczególnie uzasadnionych okoliczności pozwalających na odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego .

Wnioskodawca mimo, iż na dzień wydania decyzji nie pracował, to jednak w okresie od 17 listopada 2008r. do 21 sierpnia 2011r. oraz od 28 listopada 2011r. do 31 sierpnia 2012r. uzyskiwał wysokie, ponadprzeciętne dochody. Ponadto od stycznia 2012r. odzyskał zdolność do podjęcia pracy zarobkowej. Wnioskodawca nie wykazał, aby stałe się leczył, nie korzysta z pomocy społecznej. Wnioskodawca nie posiada również nikogo na utrzymaniu, bowiem jego dzieci są pełnoletnie i nie ciąży na nim obowiązek alimentacyjny zarówno w stosunku do nich jak i wnuków. Wnioskodawca posiada zawód, który jest zawodem bardzo dobrze płatnym, co wynika m.in. z zestawienia jego zarobków za lata 2011-2012 i pożądanym. K. C. ma możliwość znalezienia pracy. Okoliczność, że obecnie pracuje dorywczo czy też, że nie posiada żadnego majątku ruchomego i nieruchomości, nie może sama w sobie uzasadniać odstąpienia od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Nie można zapominać, że wypłacony zasiłek chorobowy był świadczeniem nienależnym i dlatego podlega zwrotowi. Mając na względzie powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, iż w sprawie nie zachodzą żadne szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od żądania zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego w łącznej kwocie 10.832,16 zł.

Odnosząc się natomiast do odwołania od decyzji z 21 grudnia 2012r. Sąd Okręgowy zauważył, że podstawę zobowiązania wnioskodawcy do zwrotu renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 r. stanowi art. 138 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227) regulujący problematykę zwrotu nienależnie pobranych świadczeń i stanowiący, że osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu. Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu ust. 1 uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. Zakład słusznie stanął na stanowisku, że renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy należna za sporny okres wypłacona została, pomimo zaistnienia okoliczności uzasadniających zawieszenie prawa do tego świadczenia za miesiące styczeń, kwiecień, maj, lipiec, sierpień i wrzesień. Zgodnie z art. 104 ust. 1 u.e.r.f.u.s. prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu, na zasadach określonych w ust. 3-8 oraz w art. 105, w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, o której mowa w ust. 2 oraz z tytułu służby wymienionej w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 6. Treść ustępu 1a w/w przepisu stanowi, iż dla emerytów i rencistów prowadzących pozarolniczą działalność za przychód, o którym mowa w ust. 1, przyjmuje się przychód stanowiący podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w rozumieniu przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych. Art. 104 ust. 7 ww. ustawy stanowi natomiast, że prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie wyższej niż 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS.

W świetle Komunikatu Prezesa ZUS z 16 lutego 2011r. w sprawie kwot przychodu odpowiadających 70% i 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za IV kwartał 2010 r. stosowanych przy zmniejszaniu albo zawieszaniu emerytur i rent (M.P. z 2011 r. Nr 15, poz. 163) na podstawie art. 104 ust. 10 pkt 1 u.e.r.f.u.s. ogłoszono, że od 1 marca 2011r. kwota przychodu odpowiadająca: 1) 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za IV kwartał 2010 r. wynosi 2406,80 zł; 2) 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za IV kwartał 2010 r. wynosi 4469,70 zł.

Natomiast w kolejnych komunikatach tj. z dnia 19 maja 2011 r. (M.P. z 2011 r., Nr 42, poz. 466) ogłoszono, że od dnia 1 czerwca 2011 r. kwota przychodu odpowiadająca: 1) 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za I kwartał 2011 r. wynosi 2426,50 zł; 2) 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za I kwartał 2011 r. wynosi 4506,30 zł, oraz z 17 sierpnia 2011 r. (m.P. z 2011 r., Nr 77, poz. 768) ogłoszono, że od dnia 1 września 2011 r. kwota przychodu odpowiadająca: 1) 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za II kwartał 2011 r. wynosi 2356,30 zł; 2) 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za II kwartał 2011 r. wynosi 4376 zł.

W przedmiotowej sprawie niesporne są wysokości przychodu, jaki wnioskodawca osiągnął w poszczególnych miesiącach, niesporne są również wysokości wypłaconej w tym okresie skarżącemu renty. Skoro wnioskodawca osiągnął z tytułu wykonywanej pracy w okresie 1 stycznia do 31 grudnia 2011r. przychód przekraczający kwotę graniczną ustaloną dla poszczególnych miesięcy i w konsekwencji wypłacone świadczenie rentowe za miesiące styczeń, kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień wrzesień nie przysługiwało w ogóle, to uzasadnia to żądanie zwrotu wypłaconego świadczenia rentowego od wnioskodawcy. Wskazać również należy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych w zaskarżonej decyzji dokonał również rozliczenia świadczenia rentowego, które sam nieprawidłowo potrącił za miesiące od października do grudnia 2011 roku. Tym samym łączna kwota zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wynosiła 2.132,72 złote (3.266,39 zł– 1.133,67 zł).

Sąd Okręgowy zaznaczył, że na podstawie przepisu art. 104 u.e.r.f.u.s. warunkiem zawieszania lub zmniejszania świadczeń jest osiągnięcie przychodów z tytułu wymienionych w nim rodzajów działalności (służby) podlegających obowiązkowi ubezpieczeń emerytalnego i rentowych. Warunkiem zawieszania lub zmniejszania świadczeń jest osiągnięcie przychodów, a przychód jest osiągnięty w miesiącu, w którym następuje jego wypłata.

W sprawie istotnym jest również fakt, iż na odwołaniu każdej decyzji znajduje się pouczenie wskazujące, iż prawo do emerytury lub renty ulega zawieszeniu albo świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułów szczegółowo wymienionych, a ponadto, że świadczeniobiorca zobowiązany jest powiadomić organ rentowy m.in. o osiągnięciu przychodu i jego wysokości, w celu ustalenia, czy zachodzą okoliczności powodujące zawieszenie prawa do emerytury lub renty, albo wstrzymanie wypłaty lub zmniejszenie wysokości świadczenia. W ocenie Sądu pouczenia były jasne i jednoznaczne.

Z tych wszystkich względów, w ocenie Sądu Okręgowego, brak było podstaw do uwzględnienia odwołań K. C. i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania .

Apelację od wyroku wniósł ubezpieczony , zarzucając Sądowi pierwszej instancji przede wszystkim dokonanie błędnych ustaleń co do jego sytuacji finansowej i rodzinnej. Wskazał, iż mieszka i prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z dwojgiem dorosłych dzieci: niepracującym synem oraz córką samotnie wychowującą dwoje dzieci w wieku 14 i 3 lat. Fakt ,że w okresie zatrudnienia w (...) sp. z o.o. osiągał wysokie dochody wynikał z bardzo ciężkiej pracy. Apelujący podniósł też okoliczności dotyczące złego stanu zdrowia: choruje na dyskopatię w odcinku lędźwiowym i szyjnym kręgosłupa, zwyrodnienie stawów biodrowych, drętwienie rąk oraz ma podejrzenie tętniaka mózgu. W ocenie apelującego, jeżeli organ rentowy pobiera bardzo wysokie składki na ubezpieczenie społeczne, to nie powinien żądać zwrotu pobranych świadczeń z tytułu zasiłku chorobowego. Podniósł, iż obecnie z uwagi na wiek 62 lat nie ma możliwości znalezienia pracy. Nie jest też zdolny do podjęcia pracy z powodu schorzeń, na które cierpi. Zdaniem apelującego, w jego przypadku zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające odstąpienie od zwrotu nienależnie pobranych świadczeń , ponieważ obecnie nie ma realnych możliwości ich zapłaty. Ponadto zużył świadczenia na bieżące potrzeby. W uzasadnieniu apelacji skarżący przedstawił również z swoje miesięczne obciążenia finansowe, które obejmują: ratę kredytu w wysokości 1300 zł., 350 zł. tytułem spłaty nienależnie pobranych świadczeń, 330 zł. opłata za gaz, wodę i prąd. Na rozprawie apelacyjnej skarżący złożył dodatkowo kartę informacyjną leczenia szpitalnego z 24 marca 2014r. , z której wynika ,że w okresie od 17 do 24 marca 2014r. przebywał (...) im.M. K. w Ł. w Klinice (...) celem poszerzenia wycięcia czerniaka skóry pleców wykonanego w czerwcu 2012r. Zastosowano leczenie operacyjne wycięcia blizny i biopsję węzła wartowniczego, przebieg pooperacyjny był bez powikłań. Ubezpieczony w stanie dobrym został wypisany do domu. Złożył też wynik badania histopatologicznego z 12 czerwca 2012r., zgodnie z którym zmiana (guz skóry grzbietu) została wycięta w granicach zdrowych tkanek (karta informacyjna leczenia szpitalnego, wynik badania -k.80 akt sprawy).

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja ubezpieczonego nie jest uzasadniona, a zawarte w niej argumenty stanowią wyłącznie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji. Apelujący skarży wyrok w całości, aczkolwiek zarzuty apelacji skupiają się na rozstrzygnięciu dotyczącym oddalenia odwołania od decyzji z 3 stycznia 2013r., mocą której ZUS odmówił odstąpienia od żądania zwrotu od K. C. nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2011r. wraz z kosztami upomnienia w łącznej kwocie 10.832,16 zł. Dlatego dla porządku należy jedynie zauważyć ,że Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił stan faktyczny i zastosował obowiązujące prawo , oddalając odwołanie od decyzji z 21 grudnia 2012r. Na mocy powołanej decyzji ZUS dokonał rozliczenia przychodu osiągniętego przez ubezpieczonego w rozliczeniu miesięcznym. Jak prawidłowo ustalił Sąd pierwszej instancji, z tytułu zatrudnienia w (...) spółce z o.o. ubezpieczony w 2011r. osiągnął przychód (wynagrodzenie brutto) , które w poszczególnych miesiącach przekroczyło 130% przeciętnego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS, tj. w styczniu 2011 r. -5.840,00 zł. (przeciętne wynagrodzenie wyniosło 4.164 zł.), w kwietniu 2011 r.- 8.840 zł. (4469,70 zł.), w maju 2011r. - 7.830,00 zł. (4.469,70 zł.) ,w lipcu 2011 r. – 5.080,00 zł. + 741,24 zł wynagrodzenia chorobowego (4.506,30 zł.), w sierpniu 2011r. – 8.179,76 zł. (4.506,30 zł.) oraz we wrześniu 2011 r. - 8.453,12 zł. + 2.594,34 zł. wynagrodzenia chorobowego (4,440,80 zł.). Zgodnie z powołanym przez Sąd Okręgowy art. 104 ust.7 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz.1227 ze zm.) , prawo do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, do której uprawniona jest jedna osoba, ulega zawieszeniu w razie osiągnięcia przychodu w kwocie

wyższej niż 130 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał kalendarzowy, ostatnio ogłoszonego przez Prezesa GUS. Jak wynika z treści decyzji z 21 grudnia 2012r. , organ rentowy prawidłowo ustalił, że za ww. miesiące prawo do renty winno ulec zawieszeniu i zgodnie z obowiązującymi przepisami obliczył kwotę nienależnie pobranych świadczeń, odejmując od łącznej kwoty wypłaconej renty za ww. miesiące w wysokości 3266,39 zł. (530,69 zł. + 5 x 547,14 zł.), kwotę zmniejszenia za X-XII 2011r. , tj. 1133,67 zł. (3 x 377,89 zł.), które nie było uzasadnione. Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy, na podstawie art.104 u.e.r.f.u.s. do rozliczenia przyjmuje się osiągnięty (i wypłacony) w danym miesiącu przychód.

Przechodząc do zarzutów apelacji, należy uznać, że Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił aktualną sytuację finansową , rodzinną i zdrowotną ubezpieczonego, ustalając ,że nie zachodzą w jego przypadku „szczególnie uzasadnione okoliczności”, o których mowa w art.84 ust.8 pkt 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2013r., poz.1442 ze zm.) . Zakład może odstąpić od żądania zwrotu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń w całości lub w części, odroczyć termin ich płatności albo rozłożyć je na raty, jeżeli zachodzą szczególnie uzasadnione okoliczności. Na marginesie można tylko zauważyć, iż w sprawie od początku nie było sporu co do wysokości ustalonej przez ZUS kwoty nienależnie pobranych świadczeń, charakteru tych świadczeń oraz podstawy prawnej do żądania ich zwrotu w trybie art.84 ust.1 i 2 pkt 1 ustawy systemowej. Przedmiotem rozstrzygnięcia była bowiem wyłącznie ocena prawidłowości decyzji organu rentowego z 3 stycznia 2013r. o odmowie odstąpienia od żądania zwrotu od K. C. nienależnie pobranych świadczeń z funduszu chorobowego za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 2011r. wraz z kosztami upomnienia w łącznej kwocie 10.832,16 zł.

W ocenie Sądu II instancji, apelujący nie zdołał wykazać wadliwości rozumowania Sądu Okręgowego z punktu widzenia zaprezentowanych powyżej kryteriów. "Szczególnie uzasadnione okoliczności", o których mowa w art. 84 ust. 8 pkt 1 ustawy systemowej, muszą dotyczyć możliwości wykonania obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia (por. wyrok SN z dnia 2 lutego 2012 r. w sprawie III UK 47/11, publik. LEX nr 1212060). Ponieważ art. 84 ust. 8 ustawy systemowej posługuje się pojęciem okoliczności "szczególnie uzasadnionych", należy uznać, że przypadki jego zastosowania winny mieć charakter wyjątkowy, a sam przepis art. 84 ust. 8 nie powinien być interpretowany rozszerzająco. W ramach katalogu przykładowych okoliczności uzasadniających stosowanie ulg wskazuje się: brak majątku, z którego możliwe byłoby dochodzenie od osoby zobowiązanej zwrotu świadczeń; ustalenie, że w przypadku zwrotu świadczeń osoba zobowiązana lub osoby pozostające na jej utrzymaniu zostałyby pozbawione niezbędnych środków utrzymania; ciężką chorobę powodującą niezdolność do pracy lub niepełnosprawność osoby zobowiązanej, członka jej rodziny lub innej osoby pozostającej na jej utrzymaniu; wiek osoby zobowiązanej; zdarzenia losowe (kradzież, wypadek, pożar, powódź, inne klęski żywiołowe) powodujące szczególne trudności w sytuacji materialnej osoby zobowiązanej (por. wyroki: S.A. w R. z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie III AUa 3/13, publik. LEX nr 1306038 i S.A. w K. z dnia 9 października 2012 r. w sprawie III AUa 217/12, publik. LEX nr 1236500). Dokonując oceny ich występowania należy kierować się stanem majątkowym i rodzinnym dłużnika, jak też realną możliwością zwrotu, w tym możliwością podjęcia pracy pozwalającej na zwrot świadczeń (tak Sąd Najwyższy m.in. w wyroku z dnia 15 grudnia 2009 r., II UK 147/09, LEX nr 577846). Sąd Okręgowy oceny takiej dokonał w granicach swej swobody orzekania i ocena ta podlega ochronie, jako logiczna, rzeczowa, zgodna z doświadczeniem życiowym. W szczególności Sąd pierwszej instancji słusznie zauważył, że ponadprzeciętne dochody ubezpieczonego, jakie osiągał w okresie od stycznia do września 2011r. oraz od stycznia do września 2012r., przekraczające w poszczególnych miesiącach znacznie przychód, o którym mowa w art.104 ust.7 u.e.r.f.u.s., uzasadniający zawieszenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy , wskazuje na dobrą sytuację finansową wnioskodawcy. Ponadto od 2012r. , jak wynika z jego oświadczenia złożonego na rozprawie apelacyjnej (protokół –k. 79 akt sprawy), ma stały dochód w postaci emerytury w kwocie 2.000 zł. netto. Fakt, że dobrowolnie pomaga pełnoletnim dzieciom, wobec których nie ma obowiązków alimentacyjnych , jak słusznie uznał Sąd Okręgowy, pozostaje bez wpływu na ocenę jego sytuacji finansowej . Nie można też uznawać za okoliczności nadzwyczajne obowiązku spłaty rat kredytu bankowego , który strona zaciągnęła dobrowolnie. Również ustalony stan zdrowia ubezpieczonego nie wskazuje ,iż jest on wyjątkowo ciężki . Jak wynika dodatkowo z dokumentacji medycznej załączonej przed Sądem Apelacyjnym , w marcu 2014r. ubezpieczony przebył zabieg operacyjny celem poszerzenia wycięcia czerniaka skóry pleców wykonanego w czerwcu 2012r. , ale przebieg pooperacyjny był bez powikłań, a ubezpieczony w stanie dobrym został wypisany do domu. Dodatkowo przedstawił

wynik badania histopatologicznego z 12 czerwca 2012r., zgodnie z którym zmiana (guz skóry grzbietu) została wycięta w granicach zdrowych tkanek . Nie ma natomiast dowodów wskazujących na aktywny rozwój choroby nowotworowej na dalszym etapie, w szczególności ubezpieczony nie przedstawił aktualnego wyniku badania histopatologicznego z marca 2014r. Tym samym również ustalone okoliczności dotyczące stanu zdrowia ubezpieczonego, wbrew zarzutom apelacji, nie mogą być uznane za „szczególnie uzasadnione” w rozumieniu art.84 ust.8 pkt 1 ustawy systemowej . W rezultacie Sąd Okręgowy prawidłowo ocenił, iż brak jest uzasadnionych podstaw do odstąpienia od żądania zwrotu od ubezpieczonego nienależnie pobranych świadczeń.

Z wymienionych względów stwierdzić należy, że apelacja nie zawiera uzasadnionych podstaw, stanowiąc tylko polemikę z prawidłowymi ustaleniami i właściwymi wnioskami Sądu Okręgowego i dlatego podlega oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.